

Geniş Zaman :

الزمن الواسع:

الضمائر	Zamirler	Fiil	Zaman Eki	Şahıs Eki
أنا	Ben	fiil ³⁷	-r, -ar, -er, -ır, -ir, -ur, -ür	-ım, -im, -um, -üm
أنت-أنتِ	Sen			-sın, -sin, -sun, -sün
هو-هي	O			
نحن	Biz			-ız, -iz, -uz, -üz
أنتم-أنتم	Siz			-sınız, -siniz, -sunuz, -sünüz
هم-هنَّ	Onlar			- lar, - ler

Fiil kökü	Zaman Eki
Son harf: { a , ı , o , u , e , i , ö , ü }	- r
Tek heceli ve hecesinde { a , ı , o , u } ³⁸ ünlüleri varsa:	- ar
Tek heceli ve hecesinde { e , i , ö , ü } ³⁹ ünlüleri varsa:	- er
Çok heceli ve son hecesinde { a , ı } ünlüleri varsa:	- ır
Çok heceli ve son hecesinde { e , i } ünlüleri varsa:	- ir
Çok heceli ve son hecesinde { o , u } ünlüleri varsa:	- ur
Çok heceli ve son hecesinde { ö , ü } ünlüleri varsa:	- ür

anla [r] → anlarsınız

uyu [r] → uyuruz

eski [r] → eskiriz

yükle [r] → yükler

büyü [r] → büyürüm

ekle [r] → ekleriz

37. Fiil veya [isim + Yardımcı fiil].

فعل أو [اسم + فعل مساعد].

38. Tek heceli ile İstisna Fiilleri:

أفعال شاذة (استثناء) ذات مقطع واحد :

al [ır] → alır ...

kal [ır] → kalır ...

var [ır] → varır ...

san [ır] → sanır ...

ol [ur] → olur ...

bul [ur] → bulur ...

vur [ur] → vurur ...

dur [ur] → durur ...

39. Tek heceli ile İstisna Fiilleri:

أفعال شاذة (استثناء) ذات مقطع واحد :

gel [ir] → gelir ...

bil [ir] → bilir ...

ver [ir] → verir ...

öl [ür] → ölür ...

gör [ür] → görür ...

yaz [ar] → yazarsınız

uç [ar] → uçarız

giy [er] → giyersiniz

dök [er] → dökeriz

inan [ır] → inanırsınız

sevin [ir] → sevinirim

unut [ur] → unutulur

düşür [ür] → düşürürsün

izin almak → izin alırsınız

yardımcı olmak → yardımcı olursun

çık [ar] → çıkarlar

koş [ar] → koşarsın

gez [er] → gezerler

gül [er] → gülersin

katıl [ır] → katılırlar

evlen [ir] → evlenirler

kaybol [ur] → kaybolurum

öngör [ür] → öngörürsünüz

kabul etmek → kabul ederiz

- Olumsuz:

- النفي:

الضمائر	Zamirler	Fiil	Olumsuz Eki	Zaman Eki	Şahıs Eki
أنا	Ben	fiil ⁴⁰	-ma, -me	[] ⁴¹	-m
أنت - أنتِ	Sen		-maz, -mez		- sin, - sin
هو - هي	O		-maz, mez		
نحن	Biz		-ma, -me		-(y)ız, -(y)ız
أنتم - أنتم	Siz		-maz, -mez		-sınız, -siniz
هم - هن	Onlar		-maz, -mez		- lar, - ler

مثبت - Olumlu	منفي - Olumsuz
fiil + zaman + şahıs eki eki	fiil + olumsuzluk eki + şahıs -ma, -me, -maz, -mez eki

anlarsınız [anla-r-sınız] → anlamazsınız [anla-mazsınız]

eskirisiz [eski-r-iz] → eskimeyiniz [eski-me-yiniz]

koşarsın [koş-ar-sın] → koşmazsın [koş-maz-sın]

giyer [giy-er] → giyemez [giy-mez]

40. Fiil veya [isim + Yardımcı fiil].

فعل أو [اسم + فعل مساعد].

41. Zaman eki yok.

لا توجد لاحقة زمن.

inanırsınız [inan-ır-sınız] → inanmazsınız [inan-maz-sınız]
 sevinirim [sevin-ir-im] → sevinmem [sevin-me-m]
 unuturlar [unut-ur-lar] → unutmazlar [unut-maz-lar]
 düşürürsün [düşür-ür-sün] → düşürmezsin [düşür-mez-sin]
 izin alırsınız [al-ır-sınız] → izin almazsınız [al-maz-sınız]
 kabul ederiz [ed-er-iz] → kabul etmeyiz [et-me-yiz]
 yardımcı olursun [ol-ur-sun] → yardımcı olmazsın [ol-maz-sın]

- Soru:

- الإستفهام:

الضمائر	Zamirler	Fiil	Zaman Eki	Soru Edatı	Şahıs Eki
أنا	Ben	fiil ⁴²	-r -ar -er -ır -ir -ur -ür	mı mi mu mü	-(y)ım, -(y)im, -(y)um, -(y)üm
أنت - أنتِ	Sen				-sın, -sin, -sun, -sün
هو - هي	O				
نحن	Biz				-(y)ız, -(y)iz, -(y)uz, -(y)üz
أنتم - أنتم	Siz				-sınız, -siniz, -sunuz, -sünüz
هم - هنَّ	Onlar				- lar mı , - ler mi

Olumlu - مثبت → Olumlu Soru - الإستفهام المثبت ؟

fiil + zaman eki + şahıs eki → fiil + zaman eki soru edatı + şahıs eki?

Olumsuz- منفي: fiil + Olumsuzluk eki + şahıs eki.



Olumsuz Soru- الإستفهام المنفي:

fiil + Olumsuzluk eki (maz | mez) soru edatı + şahıs eki?

anlarsınız → anlar mısınız ? eskiriz → eskir miyiz ?

koşarsın → koşar mısın ? giyer → giyer mi ?

42. Fiil veya [isim + Yardımcı fiil].

فعل أو [اسم + فعل مساعد].

sevinirim → sevinir miyim ? unutulur → unutulur mu ?

izin alırsınız → izin alır mısınız ?

kabul ederiz → kabul eder miyiz ?

yardımcı olursun → yardımcı olur musun ?

anlamazsınız → anlamaz mısınız ?

eskimeyiz → eskimez miyiz ?

koşmazsın → koşmaz mısın ?

giyemez → giyemez mi ?

sevinmem → sevinmez miyim ?

unutmazlar → unutmazlar mı ?

izin almazsınız → izin almaz mısınız ?

kabul edmeyiz → kabul edmez miyiz ?

yardımcı olmazsın → yardımcı olmaz mısın ?

الزمن الواسع، عند استخدامه في الضمائر الشخصية (sen , siz)، له معنى الطلب والرجاء والأمر بأدب.

Geniş zaman, sen ve siz şahıs zamirlerinde kullanıldığında istek, rica ve kibarca emir anlamı vardır.

Hava çok soğuk. Pencereyi kapatabilir misin?

Silginizi verir misiniz?

يمكن استخدام الزمن الواسع بدلاً من صيغة الزمن الماضي النقلي.

Geniş zaman, Duyulan Geçmiş Zaman yerine kullanılabilir.

Savaş 1945 yılında biter. (Savaş 1945 yılında bitmiş.)

Fenerbahçe o yıl rakibini yener ve tur atlar.

(Fenerbahçe o yıl rakibini yenmiş ve tur atlamış.)

Keloğlan bunu duyduktan sonra yollara düşer.

(Keloğlan bunu duyduktan sonra yollara düşmüş.)

Adam oğlunu çok arar ama bulamaz.

(Adam oğlunu çok aramış ama bulamamış.)

يمكن استخدام الزمن الواسع بدلاً من صيغة الزمن المستقبل.

Geniş zaman, Gelecek zaman yerine kullanılabilir.

Babam bu haberi duyunca çok sevinir.

(Babam bu haberi duyunca çok sevinecek.)

Ali eğer okulda değilse öğretmeni mutlaka arar.

(Ali eğer okulda değilse öğretmeni mutlaka arayacaktır.)

يتم استخدام صيغة الزمن الحاضر بكثرة بدلاً من الزمن الواسع.

Şimdiki Zaman, geniş zaman yerine çok kullanılır.

Her gün okula bu yoldan gidiyorum.

(Her gün okula bu yoldan giderim.)

Babam sigara içiyor.

(Babam sigara içer.)

الزمن الواسع يمكن أن يأتي مع الأسماء أيضاً (فضلاً عن الأفعال).

Geniş Zaman, fiillerin dışında isimlere de gelebilir.

Çok hastasınız.

Zamir İsim + Şahıs Eki

İsim	Şahıs Eki
son hecesinde "a, ı" ünlüleri varsa:	-ım, -sin, (), -ız, -sınız, -lar
son harf: " a, ı "	- y ım, -sin, (), - y ız, -sınız, -lar
son hecesinde "e, i" ünlüleri varsa:	-im, -sin, (), -iz, -siniz, -ler
son harf: " e, i "	- y im, -sin, (), - y iz, -siniz, -ler
son hecesinde "o, u" ünlüleri varsa:	-um, -sun, (), -uz, -sunuz, -lar
son harf: " o, u "	- y um, -sun, (), - y uz, -sunuz, -lar
son hecesinde "ö, ü" ünlüleri varsa:	-üm, -sün, (), -üz, -sünüz, -ler
son harf: " ö , ü "	- y üm, -sün, (), - y üz, -sünüz, -ler

sultan [ım] → sultanım

zayıf [ız] → zayıfız

amca [yım] → amcayım

dayı [yız] → dayıyız

asker [sin] → askersin

şair [siniz] → şairsiniz

çiftçi [yiz] → çiftçiyiz

eski [yim] → eskiiyim

doktor [lar] → doktorlar

ucuz [lar] → ucuzlar

kilolu [yuz] → kiloluyuz

dolu [yum] → doluyum

kör [ler] → körler

kötü [yüz] → kötüyüz

Olumlu - مثبت → Olumsuz - منفي

İsim + Şahıs Eki → İsim değil + Şahıs Eki

şişmanım [şişman - im] → şişman değilim [değil - im]

amcaayım [amca - y - im] → amca değilim [değil - im]

Olumlu - مثبت → Olumlu Soru - الإستفهام المثلث ؟

İsim + Şahıs Eki

İsim Soru edatı [mı, mi, mu, mü] + y⁴³ + Şahıs Eki ?

İsim + [lar , ler] → İsim + [lar , ler] Soru edatı [mı, mi] ?

amcaayım [amca - yım] → amca mıyım ? [mı - yım]

şairsiniz [şair-siniz] → şair misiniz ? [mi - sizin]

Olumsuz - منفي → Olumsuz Soru - الإستفهام المنفي ؟

İsim değil + şahıs eki → İsim değil mi + y⁴⁴ + Şahıs Eki ?

İsim değil + ler → İsim değil + ler Soru edatı [mi] ?

amca değilim → amca değil miyim ?

şair değilsiniz → şair değil misiniz ?

43. Şahıs Eki: (im, im, um, üm | ız, ız, uz, üz).

44. Şahıs Eki: (im, im, um, üm | ız, ız, uz, üz).